

Ulkomaille muutto ja kotikunta

Kelan kv-kesätilaisuus 28./29.8.2018

Torbjörn Sandell

Sisältö

- Kotikunnan määräytyminen
- Muuttajan velvollisuudet
 - Muuttoilmoitus
 - Väestötietojen pitäminen ajan tasalla

Kotikunnan määräytyminen

Kotikunta

- Määräytyy kotikuntalain (201/1994) mukaan
- Maistraatti tekee muuttoilmoituksen perusteella kotikuntamerkin­nän väestötietojärjestelmään (VTJ)
- Tieto välitetään muille viranomaisille, mutta ei sido heitä
 - Esim. Verohallinto voi verotuspäätöksen yhteydessä tulkita asumista toisin kuin mitä VTJ:ään on merkitty

Kotikunnan määräytyminen

- Pääsääntö: "Henkilön kotikunta on ... se kunta jossa hän asuu."
- Kotikunta ei muutu, jos asuminen toisessa kunnassa johtuu **pääasiassa**
 - < 1 v. kestävästä työtehtävästä, opiskelusta, sairaudesta tai rinnastettavasta syystä
 - laitoshoidosta ym.
 - merillä olostä
 - rangaistuksen suorittamisesta
 - julkisesta luottamustoimesta (mm. eduskunta, valtioneuvosto)
 - asevelvollisuuden tai siviilipalveluksen suorittamisesta

Poikkeukset

- Useampi asunto/ei asuntoa
 - Kotikunta = kunta, jota perhesuhteidensa, toimeentulonsa tms. johdosta itse pitää kotikuntanaan ja johon em. seikkojen perusteella kiintein yhteys
 - Objektiiivinen + subjektiivinen osuus, maistraatilla tietty harkintavalta
- Laitoshoito
- Vapaa-ajan rakennus
 - Kotikunnan saa, mutta henkilö merkitään vailla vakinaista osoitetta olevaksi
 - Vapaa-ajan asunnon osoite voidaan merkitä postiosoitteeksi
 - Voi aiheuttaa käytännön ongelmia palvelujen saamisen suhteen
 - Maistraattien yhtenäinen linjaus 23.9.2014 hallinto-oikeuksien ratkaisujen johdosta, aiemmin hajontaa

Kotikunta maasta muutettaessa

- Kun muuttaa ulkomaille yhtä vuotta pitemmäksi ajaksi, ei enää kotikuntaa Suomessa
 - poikkeus: diplomaattien, kehitysyhteistyöntekijöiden ja lähetystyöntekijöiden (+perheiden) kotikunta säilyy
- Jos elinolosuhteiden perusteella kiinteämpi yhteys Suomeen, kotikunta voi säilyä max. 3 vuotta
 - vaatii selvitystä työsuhteen/opiskelun kestosta sekä paluusta Suomeen
 - perustuu maistraattien linjaukseen 1.2.2015, vastaa lain esitöitä
- **Suomen sosiaaliturvaan kuulumisen ei mene yhteen kotikunnan säilymisen kanssa!**

Kotikunta maahan palattaessa

- Suomen kansalaiseen sovelletaan aina kotikuntalakia
 - Samoin, jos maahan muuttavan henkilön perheenjäsenellä on kotikunta (tai saa kotikunnan) Suomessa
- Muiden maiden kansalaisiin kotikuntalakia sovelletaan tietyin edellytyksin
- Jos kotikuntalakia sovelletaan, kotikunta määräytyy sitä koskevien säännösten mukaisesti
 - Mm. KKL 2 ja 3 §, ks. edelliset diat

Pohjoismaat

- Pohjoismaiden kanssa muuttosopimus
- Kun muuttaa Pohjoismaiden välillä, tulomaan viranomaisen päättää, siirtykö kotikunta
 - Muuttajan on ilmoitauduttava määräajassa (5–8 pv.) tulomaan viranomaisen luona ja esitettävä virallinen henkilöllisyystodistus
 - Jos kotikunta siirtyy, muut henkilötiedot siirtyvät sähköisesti => paperisia virkatodistuksia/VTJ-otteita ei yleensä tarvita

Muuttajan velvollisuudet

Muuttoilmoitusvelvollisuus

- Muutosta ilmoitettava **aikaisintaan kuukausi etukäteen tai viikon kuluessa muutosta**
 - koskee vähintään 3 kk kestäviä muuttoja
 - koskee samoin edellytyksin maasta- ja maahanmuuttoa
- Ilmoitus maistraatille sähköisesti (www.muuttoilmoitus.fi) tai lomakkeella
- Maistraatti voi tehdä muuttomerkinnän myös ulkopuolisen ilmoituksen perusteella
 - edellytyksenä on ”ilmeisen luotettava” ilmoitus
 - esim. asunnon uuden asukkaan ilmoitus

Muuttopäivä

- Muuttopäiväksi merkitään henkilön ilmoittama päivä
- Jos ilmoitus saapuu maistraattiin yli kuukauden myöhässä, merkitään vastaanottopäivä
- **Muuttopäivää ei voida muuttaa jälkikäteen!**

Henkilötietojen päivitysvelvollisuus

- Ulkomailla asuvalla Suomen kansalaisella on **velvollisuus pitää väestötietonsa ajan tasalla!**
 - Syntymät, avioliitot, avioerot, nimenmuutokset, kuolemat ym.
 - Ilmoitus Länsi-Suomen maistraatin Pietarsaaren yksikköön (international@maistraatti.fi) tai Suomen ulkomaan edustustolle
 - Liitteeksi aina laillistettu ja käännetty alkuperäinen syntymä-, vihki- ym. todistus, myös passikopio hyvä laittaa mukaan
 - Jos tiedot eivät ole ajan tasalla, poliisi ei voi myöntää passia
- Velvollisuus koskee myös muuttoa ulkomailla osoitteesta toiseen

**Lisätietoja kotikunta- ja
väestöntietoasioissa saat
paikallisesta maistraatistasi.**

Yhteystiedot: www.maistraatti.fi/maistraatit

